

Būvniecības valsts kontroles birojs

Būvniecības valsts kontroles biroja kompetence

Juridiskās nodaļas vadītāja Liene Putnika

11.03.2026.

Būvniecības valsts
kontroles birojs

Biroja kompetences vēsturiskā attīstība

- Birojs izveidots 01.10.2014. ar mērķi nodrošināt kvalitatīvu un drošu būvniecības procesu.
- Sākotnēji Birojs veica publisku būvju būvdarbu uzraudzības kontroli un publisku ēku ekspluatācijas uzraudzību, kā arī sertificēja būvekspertus. Vēlāk šī kompetence paplašinājās.
- No 2017.gada Birojs nodrošina Būvniecības informācijas sistēmas (BIS) pārziņa funkcijas, veicot būtiskas pārmaiņas nozares digitalizācijā. No 01.01.2020. būvniecības administratīvais process norit tikai digitāli.
- No 2020.gada līdz 2025.gada sākumam Birojam tika piešķirta kompetence arī enerģētikas jomā, no kuras šobrīd saglabājusies enerģētikas informācijas sistēmu uzturēšanas joma.

Kompetence būvniecības jomā

Būvniecības valsts
kontroles birojs

Birojs nodrošina:

- **trešās grupas publisku ēku ekspluatācijas uzraudzību**
- **trešās grupas publisku ēku** (ja būvdarbu veikšanai nepieciešama **būvatļauja**) un būvju, kuru paredzētajai būvniecībai piemērota ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra, būvdarbu kontroli un pieņemšanu ekspluatācijā

Kompetence būvniecības jomā

Būvniecības valsts
kontroles birojs

Trešās grupas publiska ēka (*vairāk nekā 50 % ēkas kopējās platības ir publiskas telpas vai telpas publiskas funkcijas nodrošināšanai*):

- 1) vairāk nekā seši virszemes stāvi
- 2) vairāk nekā viens apakšzemes stāvs
- 3) ar kopējo platību, lielāku par 1000 m²

Publiska būve ir arī inženierbūve, kura paredzēta publiskai lietošanai (piemēram, estrādes, stadioni)

Kompetence būvniecības jomā

Būvniecības valsts
kontroles birojs

Birojam piekritīgas, t.sk. pildot būvvaldes funkcijas, arī tādas **specifiskas būves** kā

- **militārās būves** (nepieciešamas valsts aizsardzībai vai nacionālās drošības interešu aizsardzībai)
- būves **valsts robežas** joslā, patrulēšanas joslā un robežzīmju uzraudzības joslā
- būves iekšējos **jūras** ūdeņos, teritoriālajā jūrā un ekskluzīvajā ekonomiskajā zonā
- **nacionālo interešu objekti** – elektropārvades līnijas un vēja elektrostacijas ar kopējo jaudu vismaz 50 megavati

Lēmumi apstrīdami Birojā un pārsūdzami Administratīvajā rajona tiesā

Kompetence būvniecības jomā

Būvniecības valsts
kontroles birojs

- Būvspeciālistu **sertifikācija būvekspertīzes specialitātē**
- **Būvekspertu** profesionālās darbības **uzraudzība**
- **Ārvalstu būvspeciālistu** sertifikācija

Lēmumi apstrīdami Birojā un pārsūdzami Administratīvajā rajona tiesā

Kompetence būvniecības jomā

Būvkomersantu reģistrs

- Būvkomersantu reģistrācija, ziņu aktualizēšana, valsts nodevas administrēšana

https://bis.gov.lv/bisp/lv/construction_companies

Lai sniegtu būvniecības pakalpojumus komersantam jāreģistrējas būvkomersantu reģistrā, ja tā saimnieciskā darbība ietver noteiktus darbības veidus atbilstoši NACE klasifikācijai.

Lēmumi apstrīdami Birojā un pārsūdzami Administratīvajā rajona tiesā

Būvniecības valsts
kontroles birojs

Būvniecības valsts
kontroles birojs

Kas NAV Biroja kompetencē

- Birojā nevar apstrīdēt **citas institūcijas pieņemtus lēmumus** (arī būvniecības jomā, *piemēram, Birojs nepārvērtē pašvaldības būvvaldes izdotas būvatļaujas tiesiskumu*)
- Birojam nav tiesību izvērtēt **pašvaldības, to institūciju rīcības tiesiskumu** vai **veikt pašvaldību, t.sk. būvvalžu uzraudzības funkciju** (*būvvalžu lēmumi apstrīdami pašvaldībā, pārsūdzami Administratīvajā rajona tiesā*)
- Birojam nav tiesību izvērtēt **pašvaldības būvinspektoru rīcību** vai pieņemtus lēmumus (*uzrauga pašvaldība/būvvalde*)
- Birojam nav tiesību **izsniegt informāciju vai dokumentus** par pašvaldības būvvaldes kompetencē esošu būvniecības lietu, **lai arī tie pieejami BIS** (*tie jāpieprasa būvvaldei*)

Kas NAV Biroja kompetencē

Būvniecības valsts
kontroles birojs

- Birojam nav tiesību izvērtēt sūdzības par **būvspeciālista, kuru nav sertificējis Birojs**, profesionālo darbību (*izvērtē tā institūcija, kura sertificējusi*)
- Birojs nesniedz **vispārīga rakstura tiesību normu skaidrojumus** par būvniecību (*tādus var sniegt Ekonomikas ministrija*)
- Birojs nesniedz **juridiskus padomus/skaidrojumus** konkrētās problēmsituācijās ārpus Biroja kompetences (*jāvēršas būvvaldē vai citā piekritīgajā institūcijā, pie juridisko pakalpojumu sniedzēja*)

Funkcijas mājokļu jomā

Dzīvojamo māju pārvaldnieku reģistrs

Būvniecības valsts
kontroles birojs

- Pārvaldnieku reģistrācija, ziņu aktualizēšana
https://bis.gov.lv/bisp/lv/house_managers (var meklēt gan pēc mājas adreses, gan pēc pārvaldnieka)
- Lai pārvaldnieku reģistrētu pārvaldnieku reģistrā, jābūt noslēgtam **pārvaldīšanas līgumam** starp pārvaldnieku un dzīvokļu īpašniekiem. Reģistrācija ir **priekšnoteikums** pārvaldnieka **piekļuvei mājas lietai** BIS.

Funkcijas mājokļu jomā

Būvniecības valsts
kontroles birojs

Mājas lietas - tiek kārtotas elektroniski BIS (no 01.03.2023. obligāti), apkopojot visu būtisko informāciju par konkrētas daudzdzīvokļu mājas pārvaldību – no tehniskajiem datiem un līgumiem līdz aptaujām, kopsapulču protokoliem un lēmumiem.

Mājas lieta izveidota, lai nodrošinātu pārskatāmu, tiesiski korektu un viegli pieejamu informāciju dzīvokļu īpašniekiem un pārvaldniekiem.

Pieejama dzīvokļu īpašniekiem un pārvaldniekiem, autorizējoties BIS www.bis.gov.lv

Būvniecības valsts
kontroles birojs

Funkcijas mājokļu jomā

Dzīvokļu īpašnieku kopību reģistrs ir informatīvs reģistrs BIS, tā mērķis ir nodrošināt publiski pieejamu un ticamu informāciju par visām dzīvokļu īpašnieku kopībām Latvijā.

Reģistrā tiek iekļauta informācija par ikvienu dzīvojamo māju, kas ir sadalīta dzīvokļu īpašumos. Obligāts nosacījums - dzīvojamās mājas pārvaldniekam jābūt reģistrētam Dzīvojamo māju pārvaldnieku reģistrā.

https://bis.gov.lv/bisp/lv/apartment_owners_associations

Būvniecības valsts
kontroles birojs

Kas NAV Biroja kompetencē

- Birojs nav tiesīgs izvērtēt dzīvokļu **īpašnieku strīdus ar pārvaldnieku** (*risināmi pārvaldīšanas līgumā noteiktajā un civilprocesuālā kārtībā tiesā*)
- Birojs nav tiesīgs veikt **pārvaldnieku pienākumu izpildes vai profesionālās darbības izvērtēšanu**, pieņemt saistošus lēmumus, piemērot sankcijas/sodus vai uzdot ievērot normatīvos aktus (*tās ir dzīvokļu īpašnieku un pārvaldnieka civiltiesiskās attiecības; administratīvo atbildību piemēro Valsts policija, pašvaldības policija vai pašvaldības īres valde*)

Kas NAV Biroja kompetencē

Būvniecības valsts
kontroles birojs

- Birojam nav tiesību izvērtēt dzīvokļu īpašnieku **kopības lēmumu pamatotību un spēkā esamību**, kā arī šādu lēmumu **pieņemšanas procedūru** (*iebilst var dzīvokļu īpašnieki civiltiesiskā kārtībā tiesā*)
- Birojs neveic **Mājas lietas kārtošanu**, t.sk. neievieto tajā un nedzēš no tās dokumentus (*Birojs nodrošina elektronisko vidi BIS*)

Būvniecības valsts
kontroles birojs

Kas NAV Biroja kompetencē

- Birojs nesniedz **vispārīga rakstura tiesību normu skaidrojumus** par pārvaldīšanu (*tādus var sniegt Ekonomikas ministrija*)
- Birojs nesniedz **juridiskus padomus/skaidrojumus** konkrētās problēmsituācijās (*jāvēršas pie juridisko pakalpojumu sniedzēja*)
- Birojs neveic dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un inženiertīklu tehnisko apkopi, **vizuālo apskati, tehnisko apsekošanu** un bojājumu novēršanu (*tas ir dzīvojamās mājas pārvaldnieka pienākums; tehnisko apsekošanu var veikt arī atbilstoši sertificēts būvspeciālists*)

Funkcijas informācijas sistēmu jomā

Būvniecības valsts
kontroles birojs

Birojs ir vairāku valsts informācijas sistēmu pārzinis un turētājs **būvniecības, mājokļu un enerģētikas jomās.**

Informācijas sistēmas izmanto **ļoti plašs lietotāju loks**, t.sk. privātpersonas un institūcijas savu funkciju izpildei. Tajās ir būtisks apjoms arī publiski pieejamas informācijas.

Būvniecības informācijas sistēma (BIS)

BIS ir elektroniskā vide (publiskā un slēgtā daļa), kurā tiek nodrošināta:

- informācijas aprīte starp būvniecības procesa dalībniekiem un iesaistītajām institūcijām
- vienota vide namu pārvaldniekiem un īpašniekiem dzīvojamo māju pārvaldīšanas jomā, t.sk mājas lietu kārtošana
- vienotā elektroniskā darba laika uzskaites datubāze (VEDLUDB), kurā apkopo un uztur elektroniskās darba laika uzskaites būvlaukumos sistēmā iekļautos datus
<https://bis.gov.lv/lv/registri/vienota-elektroniskas-darba-laika-uzskaites-datubaze-vedludb>

Būvniecības valsts
kontroles birojs

Būvniecības informācijas sistēma (BIS)

- dažādu reģistru darbība, t.sk.:

- 1) būvkomersantu reģistrs

https://bis.gov.lv/bisp/lv/construction_companies

- 2) būvspeciālistu reģistrs

https://bis.gov.lv/bisp/lv/specialist_certificates

- 3) būvinspektoru reģistrs

https://bis.gov.lv/bisp/lv/building_inspectors

- 4) būvizstrādājumu neatbilstību reģistrs

https://bis.gov.lv/bisp/lv/nonconforming_construction_materials

- 5) uzņēmumu energoauditoru reģistrs

https://bis.gov.lv/bisp/lv/energy_auditors

Būvniecības valsts
kontroles birojs

Būvniecības informācijas sistēma (BIS)

Būvniecības valsts
kontroles birojs

6) uzņēmumu energopārskatu reģistrs

https://bis.gov.lv/bisp/lv/energy_audits

7) dzīvojamo māju pārvaldnieku reģistrs

https://bis.gov.lv/bisp/lv/house_managers

8) dzīvokļu īpašnieku kopību reģistrs

https://bis.gov.lv/bisp/lv/apartment_owners_associations

9) neatkarīgo ekspertu reģistrs ēku energoefektivitātes jomā

https://bis.gov.lv/bisp/lv/expert_certificates

10) ēku energosertifikātu reģistrs

https://bis.gov.lv/bisp/lv/epc_documents

Būvniecības informācijas sistēma (BIS)

Būvniecības valsts
kontroles birojs

BIS lietotāja rokasgrāmatā, video instrukcijās, vebināros un apmācībās pieejama plaša informācija un padomi par BIS:

- <https://bis.gov.lv/bisp/lv/help/prieksvards>
- <https://bis.gov.lv/lv/palidziba/bis-video-instrukcijas>
- <https://bis.gov.lv/lv/apmacibas/apmacibu-video-arhivs/bis-vebinaru-arhivs>
- https://bis.gov.lv/lv/calendar/training_events

Būvniecības informācijas sistēma (BIS)

Būvniecības valsts
kontroles birojs

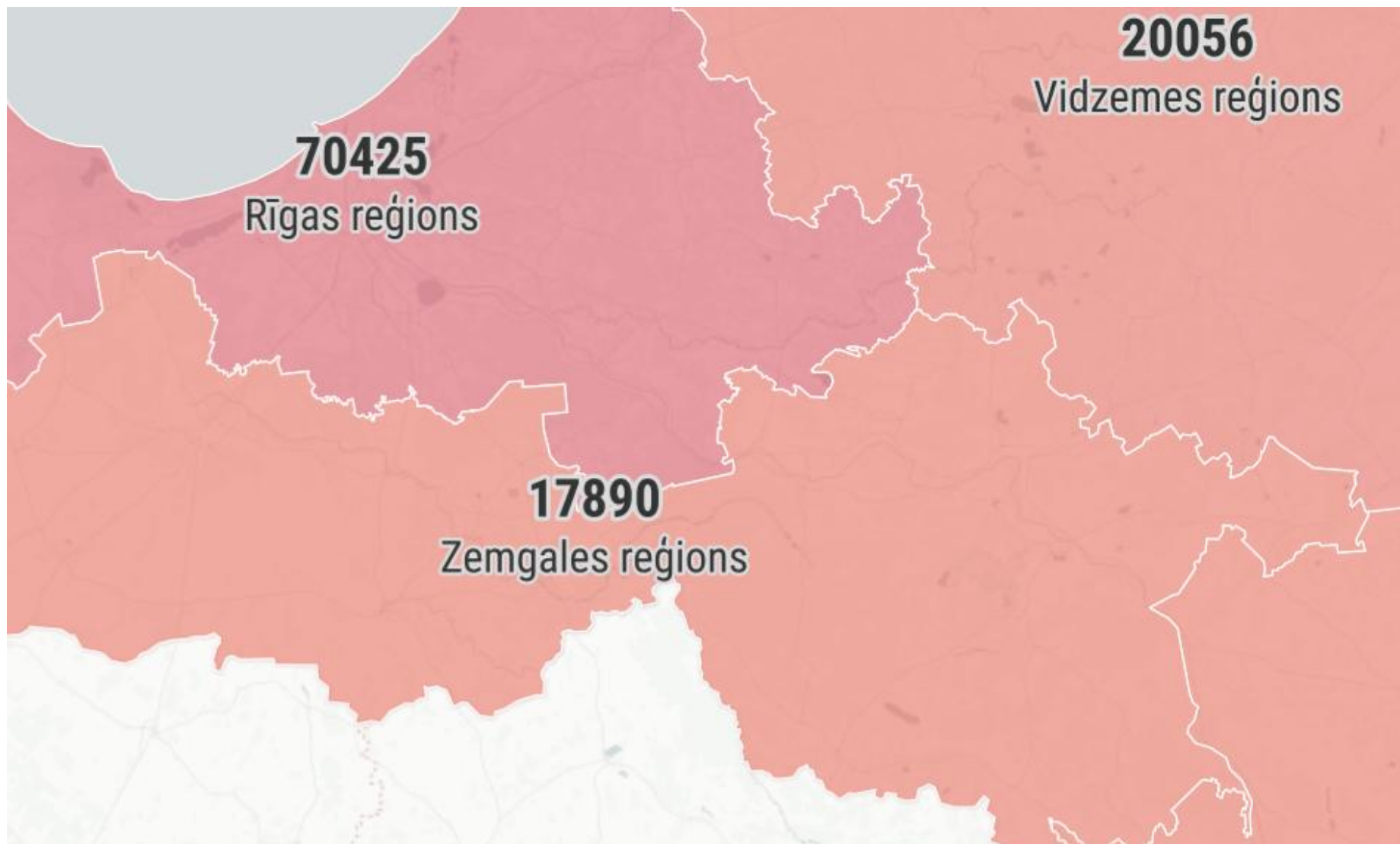
BIS ikviens var **sekot līdzi būvniecības procesiem** Latvijā, ievadot

- **meklētājā** sev pieejamo informāciju
https://bis.gov.lv/bisp/lv/planned_constructions
- vai meklējot **kartē**
https://bis.gov.lv/bisp/lv/planned_constructions/bismap

Būvniecības informācijas sistēma (BIS)

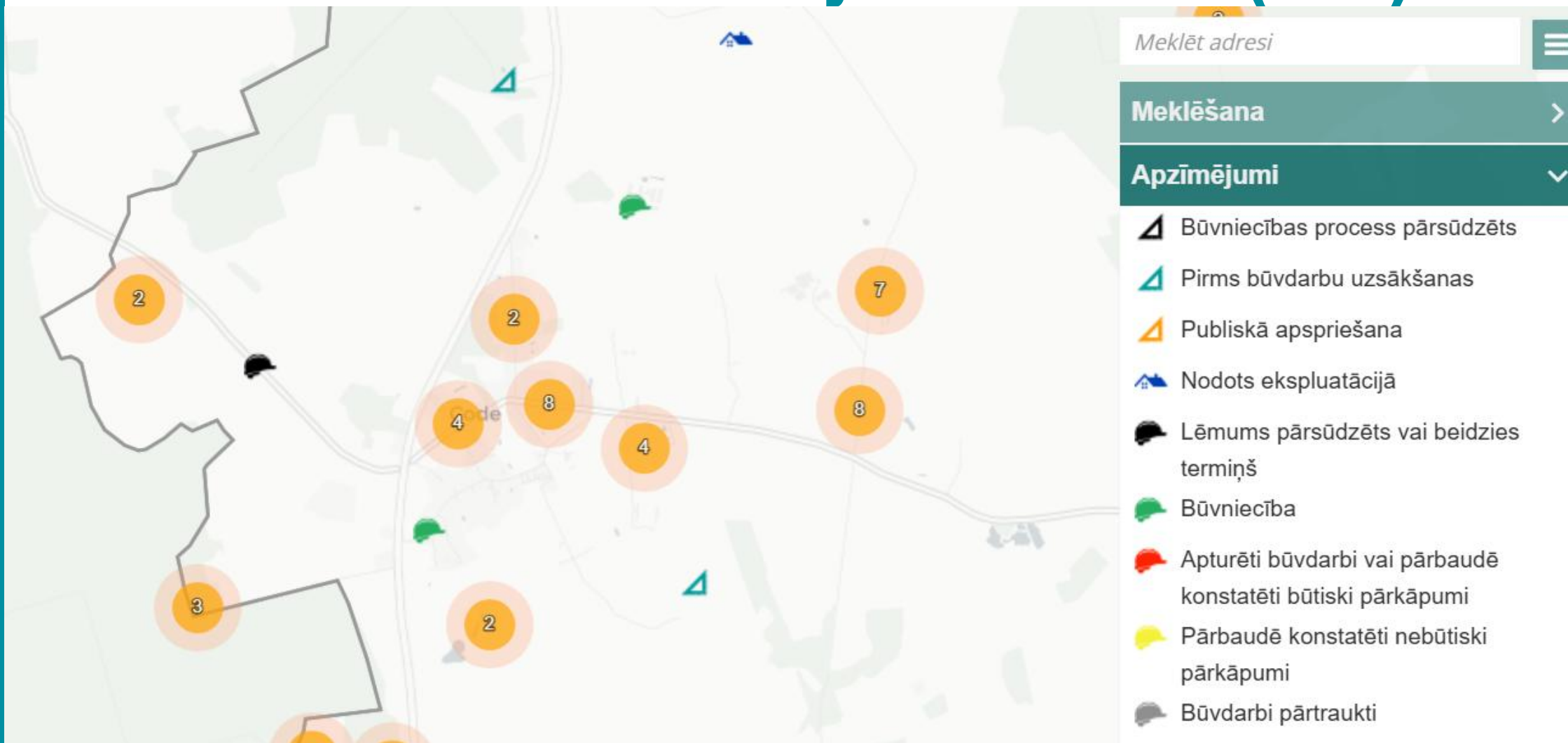
Būvniecības valsts
kontroles birojs

Būvniecības informācijas sistēma (BIS)

Būvniecības valsts
kontroles birojs

Būvniecības informācijas sistēma (BIS)

Būvniecības lieta Nr. BIS-BL-631899-10501

BIS-BL-631899-10501 · Objekts: Skaidu atbērtne

Meklēt adresi

Meklēšana

Apzīmējumi

Kartes slāņi

Būvniecības valsts
kontroles birojs

▼ Būves dati

Objekta nosaukums	Būvniecības veids	Adrese	Kadastra apzīmējums	Galvenās zemes vienības kadastra apzīmējums	Galvenais lietošanas veids
Skaidu atbērtne	Jauna būvniecība	"Spiģi 2", Codes pag., Bauskas nov., LV-3910	40520040606006	40520040606	
Būvniecības lietas stadija		Būvdarbi ⓘ			
Lieta pieder		Bauskas novada būvvalde			
Būvniecības kontroles institūcija		Bauskas novada būvvalde			
Ieceres veids		Paskaidrojuma raksts ēkai (iesniegums)			

Būvniecības informācijas sistēma (BIS)

Būvniecības valsts
kontroles birojs

lecerešs registrācijas datums	28.06.2022.
lecerešs akceptēšanas datums	25.07.2022.
lecerešs statuss	Akceptēts
lecerešs vizuālais risinājums	 GP_Ģenerālpilāns.pdf 28.06.2022 13:50, 600 KB

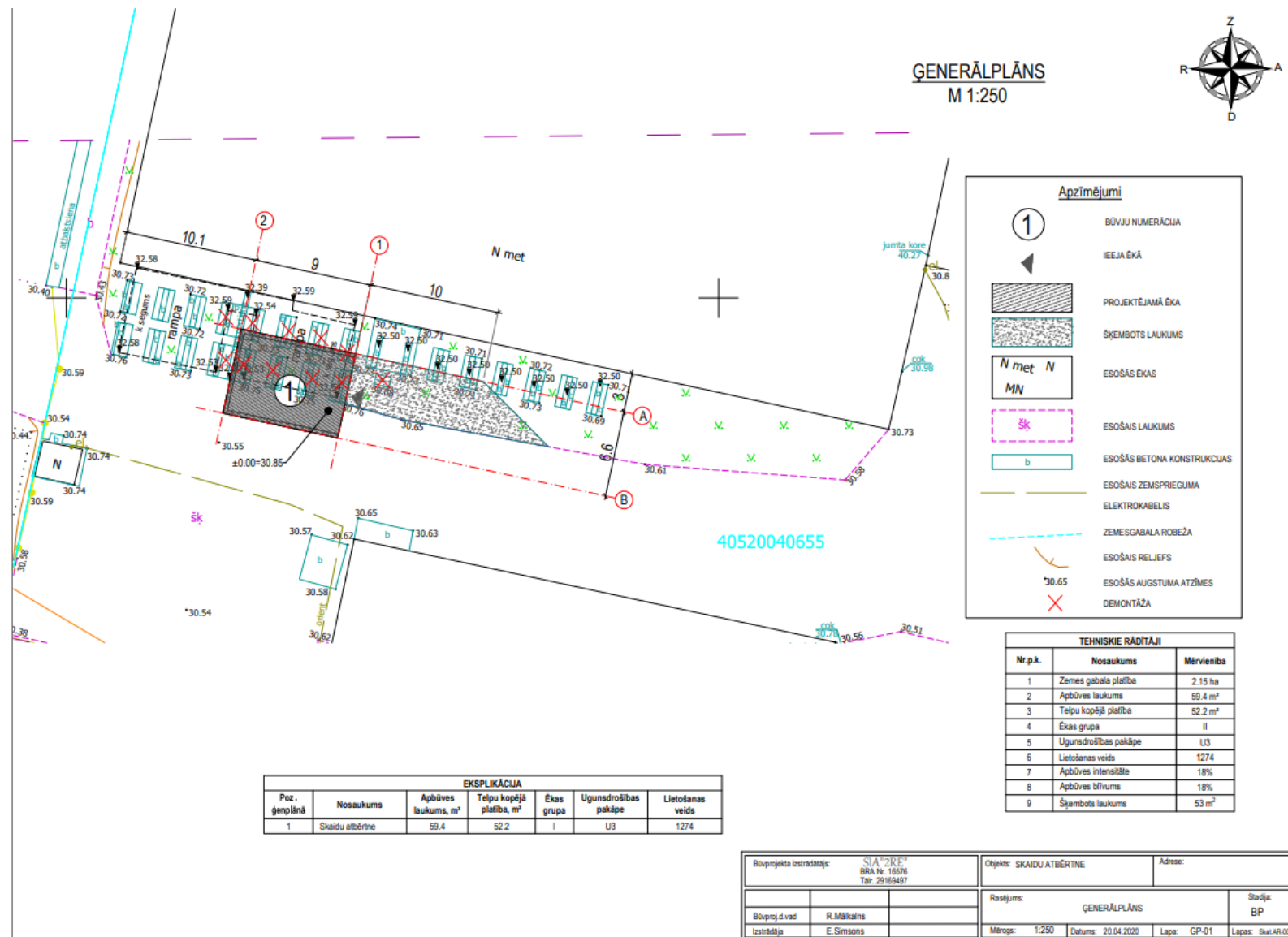
✓ Pamatlēmumi

lecerešs akceptēšanas datums	25.07.2022.
Būvdarbu uzsākšanas nosacījumi izpildīti	07.06.2023.

Būvniecības informācijas sistēma (BIS)

Būvniecības valsts
kontroles birojs

Būvniecības informācijas sistēma (BIS)

Būvniecības valsts
kontroles birojs

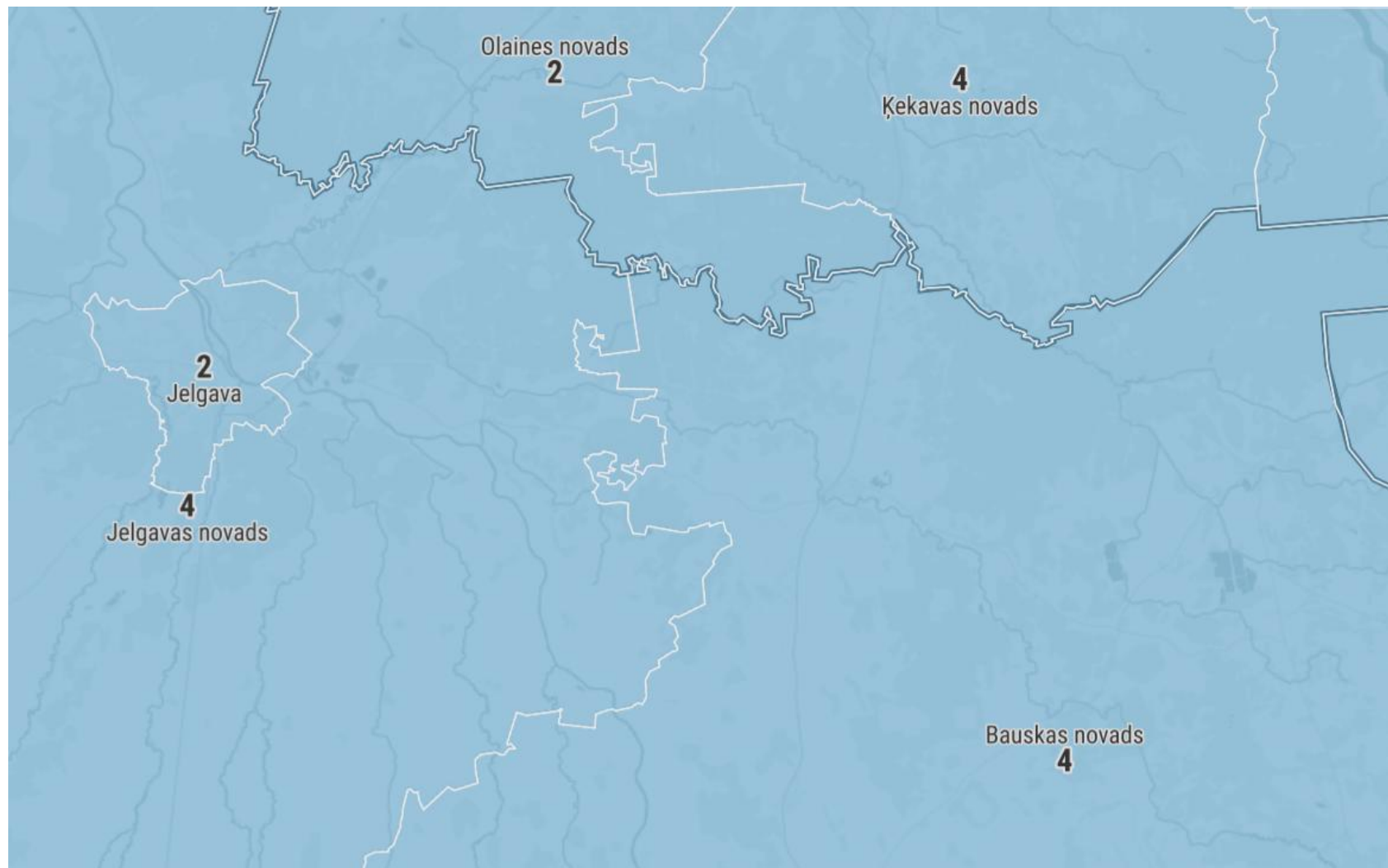
Ekspluatācijas lietu kartē var iegūt informāciju par ēkām, kuru ekspluatāciju ierobežojis Birojs

<https://bis.gov.lv/sabiedribas-informesana/ekspluatacija>

Būvniecības informācijas sistēma (BIS)

Būvniecības valsts
kontroles birojs

Būvniecības informācijas sistēma (BIS)

Būvniecības valsts
kontroles birojs

MEŽOTNES
PILSKALNS AR
SENPILSĒTU

Ēkas vai ēkas daļas ekspluatācija ir
aizliegta

Ekspluatācijas lieta Nr. BIS-EL-107076-3016

Lietas numurs BIS-EL-107076-3016
Objekts Vēsturiska lieta par kadastru: 40720040063002

Būves dati

Objekta nosaukums	Administratīva ēka
Adrese	Pils iela 1A, Mežotne, Mežotnes pag., Bauskas nov., LV-3918
Kadastra apzīmējums	40720040063002
Galvenās zemes vienības kadastra apzīmējums	40720040063
Galvenais lietošanas veids	1220 Biroju ēkas
Būves stāvoklis	3 Avārijas vai pirmsavārijas stāvoklis
Tehniskās apsekošanas atzinums	Spēkā esošs

Bauska – Mežotne – Bērzu skola

Mežotne

Cerīņu iela

Bauska – Mežotne – Bērzu skola

Zemgaļu iela

MEŽOTNES PILS
ANĢĻU STILA
AINAVU PARKS

Būvniecības informācijas sistēma (BIS)

Būvniecības valsts
kontroles birojs

BIS pieejami arī Ekonomikas ministrijas sniegtie skaidrojumi un vadlīnijas par dažādiem jautājumiem

<https://bis.gov.lv/lv/noderigi/skaidrojumi-un-vadlinijas>

Piemēram, par:

- saules paneļu uzstādīšanu
- peldbūvēm un peldošām konstrukcijām
- terašu veidiem un to būvniecībai nepieciešamo dokumentāciju
- atsevišķiem būvju ugunsdrošības prasību aspektiem u.c.

Būvniecības valsts
kontroles birojs

Energoresursu informācijas sistēma (ERIS)

Elektroenerģijas obligātā iepirkuma uzraudzības informācijas sistēma (ENER)

- energokopienų reģistrs
- transporta enerģija un degvielas cenas
- energoaudita pārskati
- energoefektivitātes monitorings
- energosertifikācija
- obligātā iepirkuma uzraudzība
- u.c.

Kompetentā iestāde – Valsts vides dienests.

Aizsargātā lietotāja datu informācijas sistēma (ALDIS)

Būvniecības valsts
kontroles birojs

Aizsargātais lietotājs:

- trūcīga vai maznodrošināta ģimene (persona)
- daudzbērnu ģimene vai ģimene (persona), kuras aprūpē ir bērns ar invaliditāti
- persona ar I invaliditātes grupu

kura izlieto elektroenerģiju savā māsaimniecībā pašas vajadzībām (galapatēriņam).

Aizsargātā lietotāja datu informācijas sistēma (ALDIS)

Būvniecības valsts
kontroles birojs

Aizsargātajam lietotājam viena elektroenerģijas tirdzniecības līguma ietvaros ir tiesības saņemt aizsargātā lietotāja tirdzniecības pakalpojumu - piemērojot **maksas samazinājumu rēķina summai par elektroenerģiju un sistēmas pakalpojumiem** (MK noteikumos norādīts apmērs).

Pakalpojuma sniegšana notiek **automatizēti, ALDIS veicot datu apmaiņu** ar valsts un pašvaldību iestāžu kompetencē esošajiem reģistriem un elektroenerģijas tirgotājiem.

Energoresursu izmaksu kompensēšanas informācijas sistēma (EIKIS)

Būvniecības valsts
kontroles birojs

Energoresursu cenu ārkārtēja pieauguma gadījumā Ministru kabinets ar atsevišķu lēmumu lems par **atbalstu mājaimniecībām, uzņemoties daļu maksājuma par elektrību, dabasgāzi un apkuri**, nosakot konkrētu atbalsta periodu.

EIKIS automātiski noteiks mājaimniecības, kuras kvalificēsies atbalsta saņemšanai, veicot datu apmaiņu ar dažādu valsts datu reģistru pārziņiem, kā arī elektroenerģijas un dabasgāzes sadales sistēmas operatoriem un siltumapgādes sistēmas operatoriem. **Maksas samazinājumu piemēros rēķina summai.**

EIKIS plānots izmantot arī citu mērķētu atbalstu piešķiršanai nākotnē.

Birojs lepojas

Būvniecības valsts
kontroles birojs

- Latvija šobrīd ir vienīgā Eiropas Savienības valsts, kur būvniecības administratīvais process ir pilnībā digitalizēts.
- ALDIS un EIKIS tika izstrādātas pēc konceptuāli jaunas pieejas valsts pakalpojumu sniegšanā. Proti, valsts, izmantojot tās rīcībā esošo informāciju, automātiski identificē pakalpojuma saņēmējus un aprēķina atbalsta apjomu. Personai, kurai atbalsts pienākas, tas vairs nav jāpieprasa un valsts nodrošina tā sniegšanu automātiski.

Būvniecības valsts kontroles birojs

Paldies par uzmanību!